

การพัฒนาความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์และทักษะการสื่อสาร โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน ร่วมกับแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5*

THE DEVELOPMENT OF CREATIVE WRITING ABILITY AND COMMUNICATION SKILLS BY USING CREATIVITY-BASED LEARNING WITH SKILL EXERCISES FOR MATTHAYOM 5

นิตยา ทศพล¹ และ นัททิพย์ องอาจวานิชย์²

Nittaya Thotsaphol¹ and Namthip Ongardwanich²

¹⁻²มหาวิทยาลัยนเรศวร

¹⁻² Naresuan University, Thailand

Corresponding Author's Email: nittayat67@nu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์และทักษะการสื่อสารโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ 3) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการสื่อสารก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/3 โรงเรียนพิไกรวิทยาศึกษา 2568 จำนวน 26 คน ได้มาโดยวิธีสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์และทักษะการสื่อสาร และ 3) แบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์และทักษะการสื่อสาร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์และทักษะการสื่อสารโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับแบบฝึกทักษะ ผลรวมการพิจารณาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.11) 2) นักเรียนมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) นักเรียนมีทักษะการสื่อสารหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

* Received 27 March 2026; Revised 6 April 2026; Accepted 17 May 2026

คำสำคัญ: การเขียนเชิงสร้างสรรค์ , ทักษะการสื่อสาร, การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน, แบบฝึกทักษะ

Abstract

The objectives of this research were: 1) to develop a lesson plan on creative writing and communication skills by using creativity-based learning with skill exercises for Matthayom 5 2) to compare creative writing abilities before and after learning by using creativity-based learning with skill exercises for Matthayom 5 and 3) to compare communication skills before and after learning by using creativity-based learning with skill exercises for Matthayom 5. The sample group consisted of 26 Matthayom 5/3 students from Pikrai Wittaya School in the 2025 academic year. Which was selected using cluster sampling. The research instruments included 1) lesson plans, 2) the creative writing and communication skills exercises, and 3) a test measuring creative writing ability and communication skills. Statistics that used for data analysis included mean, standard deviation and t-test.

The research results revealed that 1) the development of the lesson plan on creative writing and communication skills using creativity-based learning with skill exercises was rated as highly appropriate ($\bar{X}$ = 4.74, S.D. = 0.11) 2) creative writing ability after the intervention was significantly higher than before at the .05 level. and 3) communication skills after the intervention was significantly higher than before at the .05 level.

Keywords: Creative writing, Communication skills, Creative-based learning, Skill Exercises.

บทนำ

การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นทักษะการใช้ภาษาที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ดังที่ (ถวัลย์ ภาสกรวิทย์, 2550) กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนสร้างสรรค์ว่ามีความสำคัญต่อชีวิต คือ การพัฒนาสมองซีกขวาในเรื่องของความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ ทางภาษาเพื่อใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานทั้งสาระและความบันเทิงของชีวิต นอกจากนี้การเขียนเชิงสร้างสรรค์ยังสามารถสร้างคุณประโยชน์แก่สังคมได้ ดังที่ (สุทธิวรรณ อินทะกนก, 2559) กล่าวว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์นั้นทำหน้าที่เป็นเครื่องขัดเกลาจิตใจผู้อ่าน จรรโลงสังคม ตลอดจนการถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมด้านต่าง ๆ ให้แก่สังคม จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น หลักสูตรแกนกลาง

การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดเนื้อหาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และการเขียนสื่อสารไว้ในสาระที่ 2 การเขียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

ถึงแม้ว่าการเขียนเชิงสร้างสรรค์จะมีความสำคัญต่อการศึกษาและการพัฒนานักเรียนให้ด้านการเขียน ดังที่กล่าวมา แต่ในทางปฏิบัติ พบว่า การจัดการเรียนรู้เรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์และทักษะการสื่อสารยังไม่ประสบความสำเร็จ นักเรียนไม่สามารถเขียนเชิงสร้างสรรค์และสื่อสารความรู้สึกได้ จากปัญหาดังกล่าวส่งผลให้ คะแนนการคัดกรองการอ่านเขียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 ด้านการเขียนพบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 51.96 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายของโรงเรียน คือ ร้อยละ 70 และสอดคล้องกับคะแนนการทดสอบวัดความสามารถเรื่องการเขียนในรายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท32102 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2567 พบว่า มีนักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 60.34 และมีนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 39.66 จากนักเรียนทั้งหมด 58 คน ซึ่งอยู่ต่ำกว่าเกณฑ์โรงเรียนกำหนดไว้ คือ ร้อยละ 70 ทั้งนี้จากการสอนและการสัมภาษณ์ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสามารถสังเคราะห์ปัจจัยและปัญหาที่พบในการจัดการเรียนการสอนเรื่องการเขียน พบว่า มีปัญหา 3 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านผู้เรียน 2) ด้านครูผู้สอน และ 3) ด้านเนื้อหาจากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในทั้งสามมิตินี้ จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ให้แก่ผู้เรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สามารถถ่ายทอดความคิดอย่างสร้างสรรค์และสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพในยุคปัจจุบัน

ผู้วิจัยเห็นว่า แนวคิดการเรียนรู้จัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมุ่งพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนได้ เกิดความคิดใหม่ ๆ และสามารถนำความคิดที่ได้ใหม่ไปใช้ในการทำงานของตนให้มีความน่าสนใจมากขึ้น มีการออกแบบการสอนให้ผู้เรียนได้ครบสองด้าน คือ ได้ทั้งด้านเนื้อหาวิชาและทักษะในศตวรรษที่ 21 ส่งผลให้ผู้เรียนคิดสร้างสรรค์ได้อย่างเป็นรูปธรรม กระตุ้นความอยากรู้เปิดโอกาสให้ค้นหาข้อมูลและนำมาสร้างองค์ความรู้ใหม่ โดยมีขั้นตอนการสอน 5 ขั้นตอน คือ ขั้นกระตุ้นความสนใจ ขั้นตั้งปัญหาและแบ่งกลุ่ม ขั้นการค้นและคิด ขั้นการนำเสนอ และขั้นการวัดและประเมินผล (วิริยะ ฤชชัยพาณิชย์, 2558) อย่างไรก็ตาม การเขียนเป็นทักษะที่ต้องปฏิบัติและฝึกฝนอย่างต่อเนื่องจนชำนาญ แบบฝึกทักษะถือว่าเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยทบทวนความรู้พื้นฐานและส่งเสริมพัฒนาการด้านการเขียนให้มีความก้าวหน้า สื่อสารได้ตรงประเด็นและสร้างสรรค์

จากความเป็นมาและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมุ่งพัฒนาความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์และทักษะการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับแบบฝึกทักษะ อันเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์และทักษะการสื่อสาร ของนักเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายและมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ การเขียนเชิงสร้างสรรค์และทักษะการสื่อสารโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
3. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการสื่อสารก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

สมมติฐานการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ การเขียนเชิงสร้างสรรค์และทักษะการสื่อสาร โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีความเหมาะสมในระดับมาก
2. ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับแบบฝึกทักษะ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ทักษะการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับแบบฝึกทักษะหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 3 ห้องเรียน จากโรงเรียนพิไกรวิทยาศึกษา ปีการศึกษา 2568 รวมทั้งสิ้น 65 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ห้อง 3 โรงเรียนพิไกรวิทยาศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร ปีการศึกษา 2568 จำนวนนักเรียน 26 คน (ข้อมูล DMC. ณ วันที่ 10 พฤศจิกายน พ.ศ.2568) ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับแบบฝึกทักษะจำนวน 6 แผน ไม่รวมแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน รวมเวลา 12 ชั่วโมง
2. แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์และทักษะการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 1 ชุด

3. แบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์และทักษะการสื่อสารเป็นแบบทดสอบอัตนัย จำนวน 1 ข้อ คือ การเขียนเรื่องสั้น 1 เรื่อง จำนวน 15-20 บรรทัด โดยใช้เป็นข้อสอบก่อนเรียนและหลังเรียน คะแนนเต็ม 20 คะแนน

3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.1 แผนการจัดการเรียนรู้

1. ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนพิไกรวิทยา ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับแบบฝึกทักษะ

2. ศึกษาเนื้อหาที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์และการสื่อสาร ซึ่งประกอบไปด้วย เรื่องการใช้คำ กลวิธีการเขียน โวหาร ภาพพจน์ และการเขียนเรื่องสั้น

3. ดำเนินการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับแบบฝึกทักษะ จำนวน 6 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง โดยแต่ละแผนประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 กระตุ้นความสนใจ ขั้นตอนที่ 2 ตั้งปัญหาและแบ่งกลุ่มตามความสนใจ ขั้นตอนที่ 3 ค้นคว้าและคิด ขั้นตอนที่ 4 นำเสนอ ขั้นตอนที่ 5 ประเมินผล โดยจะจัดการเรียนรู้ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ในขั้นที่ 2 และ 3

4. นำแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับแบบฝึกทักษะเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาปรับปรุงก่อนเสนอผู้เชี่ยวชาญ

5. นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) พบว่ามีผลรวมการพิจารณาความเหมาะสมระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.11)

6. นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้ (Try Out) เพื่อปรับปรุงและนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.2 แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์และทักษะการสื่อสาร

1. ศึกษาตำรา เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิธีการสร้างแบบฝึก และวิธีในการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ ศึกษาหลักสูตร คู่มือครู ขั้นตอนการสอน แนวทางการสอน การเขียนเชิงสร้างสรรค์และทักษะการสื่อสาร

2. นำข้อมูลสาระสำคัญที่ได้จากการศึกษามาวิเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยกำหนดเนื้อหาที่จะใช้ในการสร้างแบบฝึกทักษะ 3 เรื่องดังนี้ 1) การเขียนเชิงสร้างสรรค์ 2) ความรู้เรื่องสั้น 3) องค์ประกอบเรื่องสั้นและจัดทำแบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์และทักษะการสื่อสาร

3. นำแบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบหาข้อบกพร่องและปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบฝึกทักษะเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของแบบฝึกทักษะ ซึ่งเป็นแบบประเมินลักษณะเป็นมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) อยู่ในระดับ พบว่า มีผลรวมการพิจารณาความเหมาะสมระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.21)

5. นำแบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์และทักษะการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

3.3 แบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์และทักษะการสื่อสาร

1. ศึกษาและทบทวนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์และทักษะการสื่อสาร

2. ศึกษาเกณฑ์การตรวจให้คะแนนความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์และทักษะการสื่อสารในลักษณะต่าง ๆ จากเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้อง

3. สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์และทักษะการสื่อสาร แบบอัตนัยจำนวน 1 ข้อ ข้อละ 20 คะแนน คือ การเขียนเรื่องสั้น 1 เรื่อง จำนวน 15 - 20 บรรทัด โดยเรื่องสั้นก่อนและหลังเรียนจะต้องมีโครงเรื่องที่ไม่เหมือนกัน และสร้างเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริก (Rubric) โดยมีเกณฑ์การประเมินแยก ดังนี้ แบบประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์มีประเด็นดังนี้ 1) ความคิดสร้างสรรค์ 2) องค์ประกอบของเรื่องสั้น (แก่นเรื่อง การดำเนินเรื่อง ตัวละคร บทสนทนา ฉาก) 3) ด้านเนื้อหา 4) ด้านคุณค่า และ 5) แสดงอัตลักษณ์ผู้เขียน และแบบประเมินทักษะการสื่อสารมีประเด็นดังนี้ 1) ความสอดคล้องของเนื้อหา 2) กลวิธีการสื่อสาร 3) การใช้ภาษา 4) การเขียนสะกดคำ และ 5) ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและถูกต้องตามคำชี้แจง

4. นำแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์และทักษะการสื่อสาร และเกณฑ์การให้คะแนนที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องเพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง

5. นำเสนอแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์และทักษะการสื่อสาร และเกณฑ์การให้คะแนนต่อผู้เชี่ยวชาญค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยข้อสอบและเกณฑ์การประเมินต้องมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .05 ขึ้นไป ได้คะแนนค่าความสอดคล้องที่ 0.8

6. นำแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์และทักษะการสื่อสาร และเกณฑ์ให้คะแนนทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

7. นำคะแนนของนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง มาวิเคราะห์คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากนั้นนำผลคะแนนมาหาความยากง่าย (p) เท่ากับ 0.72 และค่าอำนาจจำแนก (r) เท่ากับ 0.29 ตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบประเมินและผลการตรวจสอบความสอดคล้องกันระหว่างผู้ประเมินจากผู้ประเมิน 2 ท่าน จากนั้นนำคะแนนที่

ได้มาวิเคราะห์เพื่อหาค่าคุณภาพของเกณฑ์การประเมิน โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (rxy) ด้วยวิธี Correlation Coefficient เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกันของการให้คะแนนความเชื่อมั่น และความปรนัยของเกณฑ์ เท่ากับ 0.87

8. นำแบบประเมินความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์และทักษะการสื่อสารและเกณฑ์การประเมินที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ชี้แจงให้นักเรียนทราบเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ เพื่อการเก็บข้อมูลการวิจัยครั้งนี้

2. ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์และทักษะการสื่อสาร โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์และทักษะการสื่อสาร ข้อสอบอัตนัย 1 ข้อ ใช้เวลาในการทดสอบ 1 ชั่วโมง

3. ดำเนินการทดลองตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้จำนวน 6 แผน กับกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ระยะเวลา 6 สัปดาห์ จำนวน 12 ชั่วโมง

4. ทำการทดสอบหลังเรียน (Post-test) ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์และทักษะการสื่อสาร โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์และทักษะการสื่อสาร ข้อสอบอัตนัย 1 ข้อ ใช้เวลาในการสอบ 1 ชั่วโมง

5. นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองวิจัยไปวิเคราะห์หาค่าทางสถิติและสรุปผลการทดลอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากแผนการจัดการเรียนรู้การเขียนเชิงสร้างสรรค์และทักษะการสื่อสารโดยการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับแบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 นำผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนและหลังเรียนโดยการจัดการเรียนรู้สร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับแบบฝึกทักษะ โดยนำคะแนนของนักเรียนมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และจากการทดสอบสมมติฐานทางสถิติ พบว่า ข้อมูลมีการแจกแจงแบบปกติ จึงเลือกใช้สถิติการทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test dependent)

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการสื่อสารก่อนและหลังเรียนโดยการจัดการเรียนรู้สร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับแบบฝึกทักษะ โดยนำคะแนนของนักเรียนมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และจากการทดสอบสมมติฐานทางสถิติ พบว่า ข้อมูลมีการแจกแจงแบบปกติ จึงเลือกใช้สถิติการทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test dependent)

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ การเขียนเชิงสร้างสรรค์และทักษะการสื่อสาร โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลรวมการพิจารณาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์และทักษะการสื่อสาร

แผนการจัดการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 การเขียนเชิงสร้างสรรค์	4.71	0.14	มากที่สุด
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 กลวิธีการเขียน	4.74	0.11	มากที่สุด
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรียนรู้ เรื่องสั้น	4.75	0.11	มากที่สุด
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 สร้างแก่นเรื่อง วางโครงเรื่อง	4.74	0.11	มากที่สุด
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 การสร้างตัวละครและบทสนทนา	4.74	0.11	มากที่สุด
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 ฝึกสร้างเรื่องสั้น	4.76	0.10	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.74	0.11	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์และทักษะการสื่อสาร โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ผลรวมการพิจารณาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.74, S.D. = 0.11)

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนและหลังเรียน

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	($\bar{X}$)	S.D.	Df	t*	Sig
ก่อนเรียน	26	20	14.73	0.96	25	15.37*	0.000
หลังเรียน	26	20	16.50	1.07			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับแบบฝึกทักษะ พบว่า คะแนนหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน

ร่วมกับแบบฝึกทักษะ ($\bar{X} = 16.50$, S.D. = 1.07) สูงกว่าคะแนนก่อนเรียน ($\bar{X} = 14.73$, S.D. = 0.96) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการเปรียบเทียบทักษะการสื่อสารก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบทักษะการสื่อสารก่อนและหลังเรียน

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	($\bar{X}$)	S.D.	df	t*	Sig
ก่อนเรียน	26	20	15.81	0.69	25	17.38*	0.000
หลังเรียน	26	20	17.46	0.89			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบทักษะการสื่อสารก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับแบบฝึกทักษะ พบว่า คะแนนหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับแบบฝึกทักษะ ($\bar{X} = 17.46$, S.D. = 0.9) สูงกว่าคะแนนก่อนเรียน ($\bar{X} = 15.81$, S.D. = 0.69) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ การเขียนเชิงสร้างสรรค์และทักษะการสื่อสารโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีผลประเมินการพิจารณาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.11) ทั้งนี้ ความสำเร็จดังกล่าวมีรากฐานมาจากการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับจิตวิทยาการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างเป็นระบบ เนื่องจากผู้วิจัยได้สังเกตและศึกษาความสามารถของกลุ่มตัวอย่างมาเป็นอย่างดี และพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจและธรรมชาติของผู้เรียน ผ่านขั้นตอนการกระตุ้นความสนใจ คือ การเลือกใช้เกม และสื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับความสนใจของผู้เรียน โดยผู้วิจัยให้ความสำคัญกับการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญและการทดลองใช้จริง (try out) เพื่อหาจุดบกพร่องในทางปฏิบัติ แล้วนำมาปรับปรุงให้เข้ากับธรรมชาติของกลุ่มตัวอย่างที่มีความแตกต่างระหว่างบุคคล กระบวนการนี้ทำให้แผนการจัดการเรียนรู้มีความยืดหยุ่นและเหมาะสมกับบริบทที่เหมาะสมกับนักเรียนอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย (ชุดิสิก ชุ่มเย็น, 2565) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบ

สร้างสรรค์เป็นฐานที่พัฒนาขึ้น มีหลักการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความเหมาะสมระดับ ดีมาก สามารถพัฒนาความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนได้

2. ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทั้งนี้ เนื่องจากผู้วิจัยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับแบบฝึกทักษะ อย่างเป็นระบบและเป็นขั้นตอน โดยประการแรก คือ การกระตุ้นความสนใจเพื่อเตรียมพร้อมในการเรียนรู้ ผ่านขั้นตอนที่ 1 และ 2 ซึ่งการใช้เกมและการตั้งคำถามทำหน้าที่เป็นตัวกระตุ้นการเรียนรู้ ที่สามารถขยายขอบเขตความคิดให้สร้างสรรค์ได้ กระบวนการต่อมา คือ ผู้เรียนได้คิดและลงมือปฏิบัติจริงในขั้นที่ 3 ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้เชิงทฤษฎีเกี่ยวกับโครงสร้างการเขียน แบบฝึกทักษะทำหน้าที่เป็นเครื่องมือในการฝึกฝนและจัดระเบียบความคิดและสื่อสารผ่านการเขียน นอกจากนี้ยังมีการประเมินผลงานและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นภายในชั้นเรียนในขั้นที่ 4 และ 5 ทำให้ผู้เรียนเกิดการตระหนักรู้ในตนเองสามารถมองเห็นจุดเด่นและข้อบกพร่องของตนส่งผลให้มีการพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ (อัมพร เลิศณรงค์, 2559) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนารูปแบบการเรียนภาษาไทยโดยใช้ความคิดสร้างสรรค์เป็นฐาน เรื่องการเขียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปี การศึกษา 2558 โรงเรียนประถมสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กรุงเทพมหานคร พบว่า ความสามารถในการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

3. ทักษะการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทั้งนี้ เนื่องจากผู้วิจัยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับแบบฝึกทักษะ อย่างเป็นระบบและเป็นขั้นตอน กล่าวคือ การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานเป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ทักษะการสื่อสาร มีกิจกรรมกระตุ้นความสนใจ เน้นการสื่อสารผ่านกิจกรรม เกม ช่วยผลักดันให้ผู้เรียนต้องการเป็นผู้ส่งสารและกระตือรือร้นในการถ่ายทอดความคิด ได้ฝึกตั้งปัญหาและทำงานกลุ่ม ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล เพื่อหาข้อสรุปและเรียบเรียงสารได้นำไปสู่การค้นคว้าและคิดผ่านแบบฝึกทักษะ ฝึกการคัดสรรถ้อยคำและการจัดลำดับความคิด ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถเรียบเรียงสารและถ่ายทอดเนื้อหาไปยังผู้รับสารได้อย่างเหมาะสมชัดเจน สอดคล้องกับ (สุธิมา ไพราม, 2566) ที่ศึกษาเรื่องการจัดการเรียนรู้การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์และสมรรถนะการเขียนสื่อสาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดสร้างสรรค์เป็นฐาน พบว่า นักเรียนมีสมรรถนะการเขียนสื่อสาร คิดเป็นร้อยละ 81.8 และนักเรียนผ่านเกณฑ์จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 โมเดลการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับแบบฝึกทักษะ

โมเดลการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับแบบฝึกทักษะเป็นองค์ความรู้ใหม่ที่ผานการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับแบบฝึกทักษะ เพื่อเปลี่ยนรูปแบบการเรียนที่เน้นการทำซ้ำให้เป็นการพัฒนาจินตนาการอย่างเป็นระบบผ่านกระบวนการ 5 ขั้นตอนที่ชัดเจน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานและแบบฝึกทักษะเป็นนวัตกรรมเชื่อมโยงความรู้เชิงทฤษฎีเข้ากับการลงมือปฏิบัติจริง ส่งผลให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์และได้รับทักษะการสื่อสารที่รอบด้านและเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่า 1) ผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์และทักษะการสื่อสารโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับแบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ผลรวมการพิจารณาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.11) 2) ผลการเปรียบเทียบความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับแบบฝึกทักษะ พบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ผลการเปรียบเทียบทักษะการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับแบบฝึกทักษะ พบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. ผู้สอนควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและความสามารถของผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื่องจากความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์และทักษะการสื่อสาร เป็นกระบวนการทางปัญญาที่ละเอียดอ่อนและซับซ้อน ผู้สอนควรมีความยืดหยุ่น ไม่เร่งรัดจนเกินไป ใช้คำถามกระตุ้นจินตนาการ

2. ผู้สอนควรใช้เกณฑ์การประเมิน (Rubric Score) ที่ชัดเจน ให้ข้อมูลย้อนกลับโดยระบุจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาในรายบุคคล เช่น การใช้คำ หรือความแปลกใหม่ของความคิด ควบคู่กับการสะท้อนผลผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล เช่น Padlet เพื่อให้นักเรียนสามารถกลับมาอ่านทบทวนและเห็นพัฒนาการของตนเองได้อย่างเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาและวิจัยการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับสื่อดิจิทัลและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียน

2. ควรมีการศึกษาและวิจัยการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐานร่วมกับแบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูง และทักษะจำเป็นในศตวรรษที่ 21

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- ชุดิลัก ชุ่มเย็น (2565). การพัฒนาความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แนวทางการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2550). การเขียนเชิงสร้างสรรค์เพื่อการศึกษาและอาชีพ (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: 21 เซ็นจูรี.
- วิริยะ ฤชชัยพาณิชย์. (2558). การสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน Creativity-based Learning (CBL). วารสารนวัตกรรมการเรียนรู้, 1(2), 23-37.
- สุทธีวรรณ อินทะกนก. (2559). การเขียนเชิงสร้างสรรค์. อุดรธานี: พิมพ์ลักษณ์.
- สุธิมา ไพราม. (2566). การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์และสมรรถนะการเขียนสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดสร้างสรรค์เป็นฐาน. วารสารมจรพุทธปัญญาปริทรรศน์, 9(3), 230.
- อัมพร เลิศณรงค์. (2559). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้ความคิดสร้างสรรค์เป็นฐาน เรื่อง การเขียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 17(1), 100-109.